سال اول — شماره ۵۷ — اول اصلاح اقتصادیه — یومیه — صفحه ۱

جمعه ۲۸ برج ثور ۱۳۰۲ — ۱ شوال المکرم ۱۳۴۱ (۱۸) ۱۹۲۳

مرد آزاد

صاحب امتیاز ومدیر مسئول : داور نماینده دارالشورای ملی

قیمت اعلانات

صفحه اول	سطری	۳ قران
صفحه دوم و سوم	«	۲ «
صفحه چهارم	«	۱ «

محل اداره : طهران خیابان علاء الدوله

این روزنامه بدون تقاضای کتبی برای کسی ارسال نمیشود

وجه اشتراک :

	سالیانه	ششماهه	سه ماهه
داخله	۱۰۰ قران	۵۵ قران	۳۰ قران
خارجه	بعلاوه اجرت پست		

قیمت تک شماره ۵ شاهی است

یادداشت یومیه

۲۷ ثور

پس ز انکه مرید های خوش سلیقه اقا دسته بندیے کردند — به مجلس یورش اوردند و یکی دوساعت بعد چه مخالف حکومت بود فحش دادند و دلشان خنك شد — موافقین مجلسی انا به تك و پو افتادند و خواستند ورقه اعتمادیے دست وپا کنند .

ولی — — کابینه سلامت باشد — جرقه محسوس شد که اکثریت برحمت خدا رفت !

بلی — هرچه زدند نگرفت — هرقدر تملق کنند بی نتیجه ماند .

واست است که تا دیروز بین بیست وهفت و شش و یك نفر ورقه اعتماد را امضا کرده اند — اما این موقعیت بیست ملائم عملی مرك است .

بخصوص که این بیست و نه یا سی و یك نفر هم با شرط ترمیم اظهار اعتماد می کنند !

بعقیده ما هرقدر دو رئیس الوزرا اکثریت از خدا بیامرز تلاش کنند ورقه اعتماد بیش از سی و پنج شش امضا بشود نخواهد دهد —

البته موافقین دولت عقیده ما را تصدیق نمی کنند که سهل است حتی انتشار داده اند که چهل و هفت [!] امضا با تاسر ورقه اعتماد را پرکرده !

اگر این مسئله راست بود دولت چهار رای اکثریت داشت و میتوانست یك هفته و ده روزیے نیم مرده بماند .

ولی ما هوس تردید داریم — بگمان ما درصورتی که اکثریت وجود داشت خودش نشان میداد . اینطور نیست ؟

عقیده شما به وجود اکثریت پرده نشین قائل میشود ؟ ما که باور نمی کنیم .

نه — اما اکثریت ندارد و باوجود این حال معلوم نیست بچه حق و بچه امیداز سنه ریاست وزرادست نمی کشد واقعا تقصیر با کیست ؟ رفقای مستوفی دودستی به رئیس الوزرا شان چسبیده اند یا اقا دل از حکومت نمی کند .

درست فهمیده باشیم یاخیر ماهمچو گمان می کنیم که مستوفی هیچ گناه ندارد

تمام تقصیر از ابتدا تا کنون همه زیر سر اقای دو سیاست بازی است که این بیچاره مرد محترم را با اغراض خود کرده اند — بدست او حاکم معزول می کنند — پول میپاشند — عوامل انتخابی می سازند — رفقا را بسر کار می اورند و ممکن است رضا بدهند این الـ بی اراده از کشان برود .

با وجود این عقیده از طرفی بازفکر می کنیم چطور ممکن است مستوفی هیچ ملتفت اوضاع واقعی مجلس نباشد !

اگر میداند حقیقت امر از چه قرار است پس منتظر چیست ؟

برای چه این همه اصرار میکند ؟

واقعا امیدوار است که کمیته اجرائیه اجتماعیون بالاخره نجاتش بدهد یا اطاق رفیق کاراخان به جانب خواهش برسد ؟

ان که معقول نیست !

بارے صبر و طاقت مخالفین بلاخره دگر بسر امد : با یك همچو دولت مبرمی چاره جز سختی نیست کسی که حرف حساب سرش نمیشود — ملایمت و نجابت را علامت ضعف می داند — بی اکثریت می ماند و حاتم بخشی میکند — همچو کسی مستوجب حملات شدید است . باید بروش کدت ایران برائے قبول حکومت اجتماعیون حاضر نیست . باید بتمام اهالی مملکت فهماند که چطور مستوفی در انتخابات مداخله می کند و بحکم اجتماعیون مامورین دولت را تغییر می دهد و برای پیشرفت کاندیداهاے این حزب و ظهور همه را بزحمت انداخته .

داور

اظهارات

دولت روس و قرارداد تجارتی

دیروز در ضمن اخبار بی سیم مسکو — شرح ملاقات مخبر آژانس تلگرافی روس با کاراخان کفیل کمیسر خارجه روس — مندرج بود . اظهاراتی که مشارالیه راجع بایران کرده است اهمیت آن بقدری است که نمیتوان به سکوت گذرانید .

وقتی مخبر آژانس مسکو از کاراخان سئوال میکند که « آیا یادداشت انگلیس در مذاکرات روس و ایران برای عقد قرارداد تجارتی که در مسکو جریان دارد تاثیراتی خواهد بخشید یا نه ؟ » رفیق کاراخان جواب میدهد :

(البته متحدین و آژانس های انگلیسی در ایران این قضیه را برای بر هم زدن امضای قرارداد روس وایران مورد استفاده قرار خواهند داد . اطلاعاتی به ما رسیده که ترتیبین ایران برحسب تعلیمات لندن اقداماتی بر علیه اتحاد جماهیر شاوتی شروع کرده وبادشمنان روسیه فرونت واحدی تشکیل داده اند)

این طرز بیان که این بازی های دیپلوماسی زیانه از حد کهنه و قدیمی شده اند ! امروز ایرانیان با اجداد یك قرن پیش فرق دارند و زبان دیپلوماسی خو گرفته اند .

البته این قضیه از بحث ما خارج است که لندن چه تعلیماتی به آژانس های خود در ایران داده . چیزی که هست اینست : اگر رژیم مشروطیت در ایران حکمفرما است — اگر آزادی عقیده در مملکت ما وجود دارد قطعا جریانات سیاسی مخالف هم ظاهر میشود در این صورت نمی توان قبول کرد یکی از همسایگان ما این جریانات را متهم به گرفتن دستور از لندن بکند ! این اظهار به منزله این است که یکی از این جریانات را خائن بوطن متهم کند . هیچ ایرانی چنین چیزی را به بیگانگان اجازه نمیدهد !

خوب بود رفیق کاراخان — قبل از این که بخود اجازه انهام بدهد — بما میگفت چه اقداماتی برعلیه اتحاد جماهیر شاوتی بعمل آمده است ؟ !

آیا در مملکت ما یك جریان سیاسی وجود دارد که مایل نباشد روابط ایران و روسیه حسنه باشد ؟

علاوه بر این انهام دولت روسیه تهدید هم می کند .

مخبر آژانس روس سؤال کرده است : (اگر آنگلو فیل های ایران از تظاهرات دشمنانه خود برضد روسیه شاوتی دست برندارند دولت روس چه اقداماتی در نظر دارد اتخاذ کند ؟)

کاراخان در جواب گفته است :

(در این صورت و با این وضع حکومت شوروی نمی تواند مذاکرات را ادامه دهد . . .)

درخاتمه کفیل کمیسر خارجه روس اظهار داشته است که دولت شاوت هنوز امیدوار است که کابینه حالیه مستوفی الممالك قوای کافی در خود خواهد دید که در مقابل فشار عناصر ارتجاعی مقاومت نموده و بوسیله امضای قرارداد تجارتی با روسیه به ازلزلات مختلفه خاتمه خواهد داد الخ)

این تهدید آشکار و علنی است . میخواهند مذاکرات راجع به قرارداد تجارتی راقطع کنند . اهمیت این تهدید بسیار است . ما از روسیه سؤال می کنیم .

این ارتجاعی ها کیستند ؟ — این اقدامات بر ضد دولت روس را برای ما بشمارید — تصریح کنید — و الا ایران حق خواهد داشت شمارا متهم به قطع مذاکرات نماید .

اما راجع بقسمت اخیر اظهارات کاراخان که در حکم تبلیغ است برای کابینه مستوفی — ما به کفیل کمیسر خارجه میگوئیم که حکومت مستوفی اکثریت ندارد — تبلیغات بیطرفان هم نمی تواند موقعیت آن را مستحکم کند .

بالاخره چون از بیانات کاراخان معلوم میشود که هر کس مخالف مستوفی است مرتجع میباشد — ما در جواب می گوئیم :

حرف شما صحیح نیست ! شما خودتان این مسئله را می دانید — بنا براین بی فایده است چیزی که خودم شما — رفیق کاراخان ! — بان معتقد نیستند اظهار کنید .

ما با مستوفی مخالف هستیم زیرا مستوفی لائق صدارت نیست — بخارجه ها هم (مخصوصا همسایه خود) اجازه نمی دهیم ما را مورد اتهام قرار دهند

در اینجا آیا لازم است برفیق کاراخان تذکر دهیم که عقد قرارداد به نفع دو مملکت است — نه به منفعت دو حکومت ؟ اگر این طور است — کفیل کمیسر خارجه نمی تواند بگوید که برای خاطر چشم و ابروی سپاه مستوفی است که با ما معاهده منعقد میکنند ؟

دفاع علنی از مستوفی از روی حسن تدبیر نیست — بلکه باعث تسریع سقوط کابینه اش خواهد شد .

رفیق کاراخان ! برعکس آن چه شما تصور میکنید انگلیس ها نمی توانند از مستوفی ناراضی باشند — زیرا وجودش چنان مهمل و بی اثر است که جمله همسایگان ما باو متمایل هستند !

ولی بدیهی است که این اهمال و بی وجودی برای ایران مضر است — بهمین دلیل مستوفی باید برود !

بالاخره این نکته مهم را هم بگوئیم چند ماه قبل حکومت روسیه اظهار میداشت که قوام السلطنه مانع امضای قرارداد تجارتی است . اکنون قریب چهار ماه است

مستوفی سرکار آمده و — برحسب اطلاعات ما تا پانزده روز قبل متن قرارداد همان بود که درزمان کابینه قوام السلطنه تدوین شد ؟ !

آیا دولت روس فتوی می کند که این قرارداد وسیله آوردن و بردن کابینه های ایران است ؟ — والا آن رفتار و این اظهار محتاج به توضیح است .

(ا . غ .)

دار المعلمین

موقتی

— ٤ —

در مقاله قبل گفتیم اوایل شب و تعطیل تابستان را بدارالمعلمین موقتی باید تخصیص داد .

در قسمت اول نظریات خود را مجملا روی کاغذ آوردیم . حال باید ببینیم از تعطیل تابستان چگونه می توان استفاده کرد .

برطبق نظایات جاریه — مدارس از اول سرطان تعطیل و در پانزدهم سنبله مجددا دائر میشود .

در این هفتاد و پنج روز معلمین آزادند — حتوی هم با پیشنهاد — در این مدت بانها داده میشود — اگر یکی دو نفر به (ولایات) خود می روند سایرین در تهران می مانند .

آیا می توان بهتر از این موقع برای تکمیل معلومات آن ها بدست آورد .

بعقیده ما باید در تابستان صبح ها روزی سه ساعت معلمین را بتحصیل وا داشت

اگر به ترتیبی که پیشنهاد کردیم در عرض سال تحصیلی (تقریبا هفته) دوازده ساعت و در مدت تعطیل تابستان هفته ای ۱۸ ساعت به معلمین تدریس کنند در ظرف یك سال متجاوز از هزار ساعت صرف این کار شده است

در این صورت می توانند مطمئن باشند که پرو گرام دوره اول متوسطه را در مدت دو سال به آن ها خواهند آموخت .

آیا حضور در این کلاسها را باید اجباری کرد یا اختیاری ؟

مختار گذاشتن معلمین نتیجه ندارد برای اغلب آنها کارهائی پیدا میشود که حاضر شدن آنها را ممتنع خواهد ساخت .

حضور در دارالمعلمین موقتی را اجباری باید کرد — ولی بچه ترتیب ؟ بین معلمین فعلی — عده هستند که در بعضی از مواد باندازه دوره اول متوسطه معلومات دارند . حضور آنها در سر تمام دروس فایده ندارد .

باید ترتیب کار را طوری داد که تمام معلمین بتوانند از این کلاسها استفاده کنند . راه عملی را نشان دهید !

اعلام کنند که پس از دو سال معلمین مدارس ابتدائی باید مطابق پروگرام دوره اول متوسطه امتحان دهند (این حکم باید از مقامی صادر شود که هر وزیر بتواند نقض کند) بلا فاصله کلاسهای دار المعلمین را افتتاح کنید. چون تمام مواد را نمی توان در آن واحد تدریس کرد — ناچارید بعضی از قسمت های پروگرام را پدوا شروع و با تمام برسانید — بعد پسه سایر قسمت ها بپردازید. پس هروقت دست به نامه‌ای از پرگرام زدید به تمام معلمین اطلاع دهید. اگر نواقصی در خود می‌بینند باید فقطا در سر درس حاضر شوند — و الا آنها را آزاد بگذارید ولی بخاطر آنها بیاورید که فلان ماده را که در دار المعلمین موقتی تدیده اید باید برطبق پرو گرام امتحان دهید.

بالاخره این نکته را فراموش نکنید که وقتی نوبهٔ تدریس اصول تعلیم رسید حتی معلمین مدارس متوسطه را بحضور در کلاسها باید دعوت کرد.

این بود نظریات ما که مکرر در مقامات مربوطه پیشنهاد کرده ایم. در موقع صدمی ریاست معارف کیلان نیز به طبق مقتضیات آنجا نظر خود را این موضوع اقدامات کرد و کلاسهائی دائی نمود.

آقای داور — قبل از رفتن به مجلس — برای این کار بودجه‌ای ترتیب و بنظام وزارت پیشنهاد کردند. خوشبختانه اعمال نیز متجاوز از ۲ هزار تومان بودجه وزارت معارف برای تاسیس دار المعلمین موقتی منظور شده است. اکنون ۱۰ شان در پیش است یک ماه دیگر مدارس تعطیل خواهند شد ابد وزارتیم اولیای وزارت معارف جدیت کنند که این مؤسسه از اول سرطان دائر شود باین وسیله یکی از نواقص مهم — که ادامه آن بمعارف مملکت لطمه خیانی وارد می آورد — از میان اصال مرتفع شود.

صدیق اعلم

دار الشورای ملی

خلاصه مذاکرات در جلسه

لیله پنجشنبه ۲۷ تور ۱۳۰۲

مجلس چهار ساعت از شب گذشته در تحت ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل شده صورت مجلس یوم قبل قرائت و تصویب شد.

آقای رئیس — ده نفر از کمیسیون عدلیه که انتخاب شده اند اسامی شان قرائت و در تلفن باید کمیسیون تشکیل شده موقع جلسات خود را تعیین و در لوایحی که از طرف وزارت عدلیه رسیده است مذاکره نمایند.

آقای سید المحققین — آقا شیخ اسد الله — آقای مدرس — آقا میرزا طاهر تنکابنی — آقای رئیس الملک — آقای سالار معظم — آقای فتح الدوله — آقای رفعت الدوله — آقای سید فاضل — آقا میرزا ابراهیم قمی.

آقای آقای تدین — مطابق قانون بودجه اعتباری پرداخت یک دوازدهم از اعتبارات مصوبه هر وکل به تقدیم بودجه تعیلی وزارت خانه خواهد بود و تا اکنون که دو ماه از امضای می گذرد هیچ بودجه از طرف دولت نرسیده است و اجزاء ادارات هم حقوقی داده نشده است و این مسئله خصوصا برای معلمین و مستخدمین جزء خیلی اسباب اشکال خواهد بود.

خواستم عرض کنم که از طرف مقام ریاست تاکید و پوزراء تذکر داده شود که بودجه های تعیلی را زود تر به مجلس ارسال دارند.

آقای رئیس — بودجه تعیلی وزارت عدلیه رسیده است و بودجه های تعیلی وزارت خانه بعد از زودتر ارسال دارند.

لایحه قانونی شورای عالی را ماده ۵۲ مطرح و تا ماده ۶۴ قرائت و در بعضی مواد مذاکرات مختصری شده و چون شور اول بود به کمیسیون ارجاع گردید.

شور اول لایحه تمام و بنوشتن اسامی اخذ رای شد. صورت بیست و هفت نفر را در آن جاداده بجای چشم کور خود نهاده و در زیر عینک شباه از انظار مخفی کرده بود. «پراسویل» سر بزیر انداخته دست خود را بروی صورت گذاشت، ناسرخی چهره اش دیده نشود: صورت بیست و هفت نفر در مقابل او روی میز بود و میتوانست به آسانی آنرا تصرف کند. پس برحمت از اضطراب درونی خود داری کرده پرسید: صورت هنوز در این چشم مخفی است؟

جواب داد: اینطور تصور میکنم.

گفت: چطور؟ مگر مطمئن نیستید...

اظهار کرد: هنوز میانه چشم را تفتیش نکرده ام. و گذاشته ام که شما با دست خود صورت را از آنجا بیرون بیاورید.

«پراسویل» دست دراز کرده چشم مصنوعی را بر داشت و مورد توجه قرار داد. این چشم از یک قطعه بلور ساخته شده و کاملا باچشم طبیعی مطابقی بود. «پراسویل» چون درست به آن نگریست دانست که همانش خالی است از درون چشم یک کاغذ بیرون آمد

بودجه وزارت خارجه بابت ایت ثبل مطرح و ماده واحده که کمیسیون پیشنهاد کرده بود راجع به پرداخت حقوق ۵ نفری که کمیسیون کنز کرده بود درجلسه قبل مطرح شده بود مجددا قرائت ومطرح گردید.

پس از مختصر مذاکرات و توضیحاتی که از طرف معاون وزارت خارجه و مخبر کمیسیون داده شد، با قیام و قعود اکثرای شده — متروک شد — بعضی را عقیده این بود که متروک شده — عده هم عقیده داشتند که رد شده است.

بالاخره به تجدید رای اخذ رای شد. صورت بیست و سه نفر اخذ آرای شده و با کثریت ۳۸ نفر از ۷۲ نفر تصویب شد.

مذاکره در کلیات بودجه وزارت خارجه به بعد از تلفن موکول و مجلس برای تلفن تعطیل شد.

* * *

مجلس مجددا بساعت و نیم از شب گذشته تشکیل گردید.

آقای رئیس — چون پاسی از شب گذشته و عده هم برای رای کافی نیست جلسه را ختم می کنیم.

آقا روز شنبه صبح سه ساعت بظهر مانده — دستور رایورت کمیسیون امتیاز نفط — مذاکره در کلیات بودجه وزارت خارجه بابت سنه ایت ثبل.

آقای ملک الشعراء بهار — آقای مدرس — در لیله گذشته شرحی راجع به وقایع شب گذشته بیان نمودند و مخالفانه بر خلاف آن حس شد یعنی که در اغلب آقایان رای و افادات شب گذشته وجود بود ایشان با یک لحن خوش بینی و با یک طرز فوق العاده ملایمی قضیه را تلقی و مثل این بود که اطمینان داشته باشند که با پاره صورات که در اطراف این قضیه متولد واقع شده است بر خلاف واقع است.

بنده از ابتدا این قضیه را با اطلاعات صحیحی که داشتم بیان ساده کی که آقای مدرس تلقی فرمودند تلقی نکردم اگر چه تصور نمیکردم که با اطلاع دولت و زمامداران وقت یک چنین قضیه نا ملایمی که در تاریخ مشروطیت و آزادی سابقه ندارد و نداشته واقع شود — چنانچه در آن موقعی که تصمیم هیئت رئیسه راجع به تعقیب دولت از این قضیه اظهار شد من تکلیف خود را اظهار کرده و در جلسه خصوصی عرض کردم که باینجای محترمین این قضیه تعقیب شوند و رویه بینی خودم را اظهار کردم. و در این دو روزه قضایای خارجه بقدیمی تر ایجاب کرده است.

اصل قضیه معلوم است — شب دو شنبه در نتیجه محبوس شدن این کمیک عده بر مخالفین دولت انزوده شده است یک عده بدون اجازه وارد مجلس شده و در مرکز جمع و اقناعی شدند که تکرار آنلازم نیست در آن موقع هیئت رئیسه تصمیم گرفتند که بدولت اظهار شود که دولت موظفین را جلب و تحقیق کند و بالاخره آن ها را تنبیه کند که دیگر نظیر این قضایا اتفاق نیافتد. در جلسه خصوصی گذشته تصمیم هیئت رئیسه به تصویب مجلس خصوصی آن هیئت رسیده بود آقای رئیس مجلس طرح و صورتی که با اطلاع اداره نظمیه تحصیل شده بود نوشته و برحسب صورت نمایندگان قرار شد معاون نظمیه با اطلاعات وزارت داخله تحقیق و تفتیش اجازات شود.

حرف ما این بود که منتظر بودند که از طرف دولت بطریق تعقیب مجلس و اجرای رئیس مجلس این قضیه تعقیب و اگر دولت تحقیقات و تفتیشات نداشت نظریات و اوامر مجلس را اطاعت نماید متاسفانه از قرار اطلاعی که اجرا رسیده است دولت وقع و احترامی این تصمیم مجلس نداده و قضیه تعقیب نشده است که از نظایر این قضیه قضایا نیست. صانعت کنندگان دولت تحقیق نموده اند که این قضیه ناشی از چه تحریکاتی بوده وجه قوه بوده است که موفق شده عضو کوچک و اشخاص متفرقه را باین اندازه جسارت دهد که در مجلس مجلس هجوم بیاورند و در مجلس بهارستان مرتکب آن فضایح گردند. این قضیه بدینبنی اولیه بنده را کاملا نائبد و می توانم بگویم که اگر دولت اساسا نظر و خیالی در این قضیه نداشته میباید قضیه را تعقیب و موضوعین عمل را مجازات نماید!

در این موقع من متاسفم که آقای مدرس یک نیت بدینی اظهار و من مجبورم یک بدبینی ودر اظهار کردم. و در تعقیب آن عرض کنم که با مردم متفرقه طرف نیستم و بواسطه این نمردی که دولت از مجلس کرده است ما دولت را طرف خود میدانیم بلکه این نمردی دولت بما حق میدهد که صور خود را مبدل به یقین کرده و بگوئیم دولت خودش دخالت داشته و الا اگر دخالت نداشت حاضر میشد که از مسببین و مرتکبین کاملا تحقیقات کرده و مسببین حقیقی را مجازات کند. ما بدولت می گوئیم که نمایندگان مخالف دولت باین قبیل تشبثات مرعوب نمیشوند و قابل عدم مرعوبیت شان هم این است که ما وجود این تشبثات معذالک مرعوب نشده و مقاومت کرده اند و نیز مخالفت خودشان را هم به رئیس مجلس تقدیم و ثابت خواهند کرد که بیطالبین دولت باین قبیل تشبثات مرعوب نمیشوند

(در این موقع آقای رئیس بانطق مبادله مقدمی صحبت قطع کردند)

در این قضیه نمیدمن استدعا میکنم که بازهم تعقیب و صحبت حاضر شود که تفرقه یک سعی که نفوذ دولت دیرای مؤثر نیاشد بجائی که شود ندا و کر ثابت شد که نفوذ دولت و بسته کان دولت در این امر دخالت داشته است آنوقت ما باین کیفیت ... بکنیم ولی تا وقتی که دولت نیرو نشود و اجزاء عمومی دولت عملا تکذیب نشود من حق دارم که بیشتر ... بدین ... واز رئیس مجلس مقاضا دارم که این قضیه را تعقیب بنمایند و در عین حالم امیدوارم که ... دولت خود را ... مجلس بنمایند

(مجددا آقای رئیس آمده صحبت میکنند)

قسمت نمردرا بنده فعلا مکوت میکنم ... نبوده است.

آقای مستشار الملطنه — لایحه فقط که جزء دستور شده هنوز طبع و توزیع نشده است و آقای رئیس بخت طبع است و فردا توزیع میشود.

آقاسید یعقوب — نمایندگان هم ... موافق هستند که دولت باید مطیع اوامر مجلس باشد و این صحبتها که در مجلس گفته شده و ابلاغ شد مطابق قانون اساسی و نظامنامه داخلی دولت نمیتواند تخلف نماید و چیزی نیست که یکی از نمایندگان بتواند دفاع کند از دولتی که از اوامر مجلس تخلف میکند.

آقای رئیس — آقای ملک الشعراء قسمتی گفتند که قسمت ماده ۱۲۹ نظامنامه شامل آن لفظ میشود ولی چون بنده لفظ را پس گرفتند من مسئله را بالفعل متروک عنه میگذارم.

آقای تدین — اولا بنده موجودت را تصدیق نمی کنم که اشخاصی از حدود قانون تجاوز کنند هر کس باشد خواه موافق دولت خواه مخالف دولت باشد در این جا مذاکره میشود که تنبیه بنحوا که غایبین است که هیچ مانعی نیست از این که آقایان تقاضا کنند هیئت دولت وزیر ذیصلح در این مجلس حاضر شده و حضورا سئوال بنمایند چون شود که این حضور ... خیانت ... حاضر نیست که جواب بدهند ... در مقابل رئیس دولت سئوال ... استیضاح بکند ولی این روش ... شعر ... است ... دولت ... آقای رئیس الوزرا و وزرا و ... کرده شد شاهزاده کان طبقه اول ... رئیس الوزرا و وزرا و ... نوشتن حاضر خواهند کرد

آتش بازی

... کشیده یک ساعت ... شروع کرده و قریب دو ساعت امتداد ... بود ... از ... بعموم ... بازی ... بود ... از طرف وزارت داخله بحکومت آنجا امر شد که آنها باطلاع را توقیف نمایند تا از دفتر اعزام نمایند آقای مؤتمن الدین که از مفتشین وزارت داخله است بتوقیف حکم دیانت وزارت داخله مامور تفتیش انتخابات کاشان گردیده بعد از روزه تحقیقات اموریت خود عزیمت خواهد نمود

نظمیه بودجه

روز گذشته کشتر مبلغ ... مستقر کل مالیه وزارت نوامیه ما و تجارت ... برای تنظیم بودجه آن وزارت خانه ... آقای حاج مختار السلطنه وزیر نوامیه عامه و تجارت مشغول مذاکره بودند.

متحد المال بولایات

وزارت تجارت و ... عامه بکلیه ایالاتی که نماینده دارند متحد المالاتی نموده که تجارا ... نموده و باشند توصیه نمایند که آن جه ... توانند کمک و مساعدت دارالسلام امته وطنی با نمود. ... وطنی برای اکسپوزیسیون ایران ارسال نمایند تا اول ... بفرستند.

متحد المال نوقی را در اکثر از نقاط ... تلقی نموده حاضر شده اند کیلو مقدار ... های خوش از ... وطنی ارسال دارند.

ارزانی گوشت

آمور ... شاهی از ... کار ... بکجارک آن را از طرف حکومت ... قرآن اعلان خواهند نمود هر کس از قصابان تخلف نماید ... خواهد خواهد شد.

پهلوان زاده

روزه در میدان لوب خانه و ... العمل ... می داد و ... مقابات عالی ... می کرد ... ادامه نظمیه فوز ... بکرده که جدی بود ... مجازات ... الیه را ... اجرا نمایند ... از طرف ... از طرف ... کتب ... مقام ... معلوم ... کتب ... شروع ... از ... دفتر ... از ... از ... از

شکایت از شفق سرخ

بوشهر — مقام منیع وزارت داخله شماره ۱۳۲ روزنامه شفق سرخ مورخه حمل بنظر مبارك رسیده جدا مندرجات آن را راجع بتلگراف اوطاق تجارت و تجار و اصلاح طلبان نسبت به بنده (حاکم بوشهر) تکذیب می نماید اهالی عموما از حکومت تعقیب آن را تقاضا نموده بنده هم علاوه بر تقاضای آن ها شخصا استدعا دارم که این مسئله را تعقیب فرمائید که هیچ تردیدی باقی نماند.

اخبار خارجه

مسئله روهر

لندن — در یاد داشت ایطالیا به عنوان دولت آلمان اشعار شده است که پیشنهاد های دولت مشار الیها بی مدرك و غیر عملی بوده و تنها برای این خوب است که حل قضیه غرامات را به تعویق اندازد. ضمنا اشعار شده است که پیشنهاد های آلمان این عقیده را تایید مینماید که مقصود دولت آلمان این است که از تعهدات خود شانه خالی کرده و یك قرضه بین المللی پیشنهاد کرده است بدون اینکه شرائط آنرا بطور صریح معلوم کرده یا تضمینات و وثایق کافی داده باشد و بدینطریق دخول در هر نوع مذاکره را غیر ممکن نموده است. بعلاوه مبلغی که دولت آلمان حاضر شده است بپردازد بمراتب کمتر از میزانی است که روز لاندن نقشه پیشنهادی خود ذکر کرده است بالاخره از آلمان تقاضا شده است که پیشنهاد های جدیدی که متضمن بخواهند در تحت مطالعه قرار دهند تقدیم دارد.

لندن ۱۳ — در یاد داشت جوابیه که از طرف دولت انگلیس راجع به پیشنهادات آلمان در مسئله غرامات به نماینده آلمان بطور دوستانه تسلیم گردید اشعار میشود که پیشنهادات آلمان رضایت بخش نیست و ضمنا بطور دوستانه پیشنهاد میشود که دولت آلمان پیشنهادات مناسب تری تقدیم نماید علت عمده عدم رضایت انگلیس از پیشنهادات آلمان این است که آلمان ها مبلغی را پیشنهاد کرده اند که انگلیس ها زیاد تر از آنرا انتظار داشتند و از آن گذشته وقایع پیشنهادی آلمان غیر ممکنی می باشد

(ب . م)

برلین ۱۵ — افکار عامه آلمان از جوابهائیکه دولتین انگلیس و ایطالیا در باب پیشنهادات آلمان فرستاده اند فوق العاده مایوس شده و این جوابها را تقویتی می دانند که انگلیس از اقدامات تهاجمی فرانسه بر ضد آلمان نموده و از فروت واحدی بر علیه آلمان تشکیل داده باشند بعقیده مطبوعات آلمان یگانه جنبه مثبت این جواب ها فقط در این است که زمینه برای مذاکرات جدیده باقی گذارده اند.

ترلید مبلغ غرامات را در محافل حکومت آلمان غیر ممکن می دانند لیکن دولت آلمان حاضر است وثائقی را که می تواند به متفقین ارائه دهد بطور وضوح تعیین و تصریح کند در بورس بولان یاد داشت انگلیس و ایطالیا با تنزل مظنه مارك تلقی گردید

(ب . م)

قتل نماینده روسیه

مسکو — تلگرافات عدیده که از بلاد روسیه ساوتی واصل میگردد حاکی است که توده رنجبران و منور الفکر های قدرانیو ساوتی مانند یك روح واحد علیه یاد داشت انگلیس و قتل وادوسکی نماینده ساوتی در لوزان اعتراض کرده و حضور خود را برای دفاع از جمهوری شوروی اعلام میدارند.

کمیته اجرائیه بین الملل کمونیست و دفتر اجرائیات بین الملل صنفی بیانیه خطاب به رنجبران تمام ممالك انتشار داده و علت قتل وای دوسکی را تشریح کرده اند نماینده روسیه برای این کشته شد که از استقلال ملی عثمانی دفاع کرده و تقاضا میکرد که داردانل — گلبه آزادی ملل اسیا — بروی سیاسن جنگی انگلیس مسدود گردد احتمال دارد که نماینده عثمانی در لوزان از مساعدت ملل درست محروم ماند و پیشنهادات متفقین را که مخالف منافع حقیقی ملی میباشد قبول نمایند لیکن عثمانی را تحت انعقاد در آوردن بمنزله این است که باستقلال موجودیت ایران و افغانستان و تمام ملل از دریای مدیترانه الی هندوستان خانه داده شود و مشاعی که در راه آزادی ملی ملل مصر و هندوستان صرف میشود و همچنین مساعی مصروفه در راه ترقی بالاستقلال چین عقیم و بی نتیجه گردد بیانیه مزبور دعوت میکنند که تمام قوای ملل ستمدیده که مورد استفاده دیگران هستند متحد شده و برای دفاع در مقابل حمله امپریالیزم قیام کنند

(ب . م)

روس و انگلیس

لندن — اطلاعاتی که دولت انگلستان در خصوص تبلیغات و عملیات بلشویك ها در مشرق در طی یاد داشت خود ارائه داده بود موجب بهت و حیرت فوق العاده صادر امور دولت ساوت گردیده است از منابع موثقه چنین اظهار شده است که بین کمیسر ها مذاکرات هیجان آمیزی بوقوع پیوسته و تصبر را کردن یکدیگر گذاشته و همدیگر را متهم ساخته اند و حتی صحبت خیانت نیز در بین است.

بموجب خبر واصله که هنوز تایید نشده است دولت ساوت روسیه متلفت شده است که عمال فعلی آن ها در شرق باید عوض شوند زیرا از مفید بودن آنها کاسته شده است

(ر)

برلن — تلگراف واصل از مسکو چنین حاکی است که در طی نطقی که چیچرین در مجلس قضیه قتل وارووسکی ایراد نمود چنین اظهار داشت که تقاضای انگلستان راجع به منطقه سه میل در آب های ساحلی روسیه مخالف ترتیبی است که خودش در آبهای سیلان مرعی میدارد ضمنا اظهار داشت که تمام صحبت انگلیس مبنی بر اتهامات خیالی پستی می باشد و روسیه در جواب خود پیشنهاد انعقاد کنفرانس خواهد نمود

(ر)

***

وزارت امور خارجه انگلستان جواب یاد داشت ۸ مه را از دولت ساوت دریافت داشته است جوابیه مذکور خیلی مفصل و مکتوبی بدلایل و براهین کثیره میباشد و بدون اینکه بطور قطع تقاضا های کرزن را قبول پاره کرده باشد در یاد داشت اشعار شده است که خوب است مذاکرات دیگری در این زمینه بعمل آید امشب کابینه انگلیس جواب این یاد داشت را تحت مداقه قرار خواهد داد و تصمیم خواهند گرفت که آیا سیاست حق شکنانه روسیه تبدیل بیك سیاست عاقلانه توی شده است یا خیر.

بطوریکه اشعار شده است یاد داشت مذکور یك مراسله شدید اللحنی بوده است نه یك اتمام حجتی و عمده تاثیر آن این بوده است که تا اندازه موقعیت روسیه را نسبت بانگلستان بهتر کرده است

(ر)

مسکو — سر مقاله های جرائد امروز مذاکرات پارلمان انگلیس را در اطراف یاد داشت حکومت بریطانی به روسیه تحت مطالعه قرار داده اند: دولت انگلیس در اولتیماتوم خود اصرار ورزید و بحد کمتر راضی نمی شود پارلمان منحل می شود و تمام اختیارات بدست کرزن می افتد که با دست های باز بکار می پردازد — این ترتیبی است که وزرای انگلستان فرمان فرمایان سابق هندوستان با پارلمان های خود رفتار می کنند و دسته مخالفین در همان دفعه اول وزرا عقب می نشینند چنین است. مخالفت روسا. لبدن مخالفت کارگران این طور نخواهد بود در مقابل توده های کارگران انگلیس عقاید روز بروز کشف شده و تمام خواهند فهمید که کدام طرف در تدارك جنك جدید مقصر بوده و اروپا را بطرف بلایا و مصائب تازه تری می کشاند. حکومت ساوتی از طرف خود منتهای اراضی صبر و ایستادگی ابراز خواهد نمود زیرا اراده ملت و عقل جامعه این رویه را ایجاب می کند.

متکلوف در مقاله مندرجه در روز نامه ایزوستیا در ذیل عنوان. هنوز پاوگا دوام دارد. مذاکرات پارلمان انگلیس را بشرح ذیل تجزیه می کند نمی توان گفت که مذاکرات پارلمانی در روشن ساختن وضعیت کمك کرده و یا خطر اختلافات موجوده را جدا مرتفع ساختند ما کوتاه نده لبدر حزب کارگر آلوید جرج و ماك نیل نمایندگان جناحین یمین و یسار حزب لیبرال از طرف دسته مخالف نطق کردند. نظر بجنبه تحریك آمیز یاد داشت کرزن و روح تحریکاتی که در سیاست امروزه کابینه انگلیس در مسئله روسیه مشاهده می شود.

ممکن بود از طرف مخالفین و لیدر های آن ها اظهارات صریحتر و اصرارات جدی تری بعمل آید بدین لحاظ ما حق داریم از رویه مخالفین مایوس شده و عدم رضایت خود را از جواب های ذوجنبتین ماك نیل که از طرف دولت اظهار داشته بود که حکومت انگلیس فقط قسمت یاد داشت روسیه را راجع باستخلاص جهاز ماهی گیری رضایت بخش یافته است ابراز نمائیم. هنوز تقاضاهای اولتیماتومی انگلیس و عدم میل آن ها برای مذاکرات با روسیه در دری اصلی تساوی بحال خود باقی است:

ما از طرف خود حاضر هستیم راجع به تمام مسائل مختلف فیه با دولت انگلیس داخل مذاکرات شویم لیکن هرگز دولت ساوتی بدیگران اجازه نمی دهد که اراده خود را بروسیه تحمیل کنند چنان دو ملیون ها کارگر و دهاقین و طبقه منور الفکر در در این مسئله متفق القول و ثابت هستند.

اگر کابینه محافظه کار انگلیس سعی ندارد که عمدا تیرگی تولید کند باید با این نظریه موافقت کند. بنا بر بیانیه ذو جنبتین ماك نیل و مجلس عوام ما در این موقع خود حق داریم که کابینه محافظه کار می خواست هیجان افکار عامه را ارام نموده و در موقع تعطیل پارلمان که در پیش است دست های بازی برای عملیات خود داشته باشد.

نظر باینکه از قرار معلوم دولت امروزه انگلیس در همان خطی کار می کند که وقوع تصادم را حتمی نموده است لهذا ما باید انتظار داشته باشیم که در آتیه نزدیکی از طرف دولت انگلیس تظاهراتی مشاهده خواهیم نمود و برای همین است که روسیه ساوتی باید مراقبت کامل داشته باشد. و با عزم راسخی که در استقرار صلح دارد باید در مقابل دعاوی غیر حقه دیگران که می خواهند تقاضا های خود را تحصیل کنند قاطعا مقاومت کند

(ب . م)

مطبوعات خارجه

از جراید اتازونی

نظریات مختلفه در موضوع روهر

حالت روحی آلمان رو در اظهارات قبلا مارشال هندنبورك می توان قیاس نمود:

هرگز نباید فراموش کنیم که ما آلمانی هستیم در صورت اقتضا وظیفه وجدانی و ملی ما است که تا زمانیکه آخرین بیرق آلمان پاره پاره نشده است جنك کنیم — سلاح را زمین نگذارید تا بدست دشمن خورد شود. مرگ را شرافتمندانه در آغوش کشید و تن به پیشرفتی ندهید

جمله ذیل از توسایای برجسته مادام بانر فلای آلمانی است که علی رغم متنورین جدید آلمان می گوید:

(هرگاه اتازونی برای نجات تمدن در اروپای مرکزی در قضایای روهر و رفع اختلافات و منافات ودخالت نماید اختلاف امریکائی تا ابدالدهر مرهون امریکائیان آلمانی نژاد خواهد بود)

پروفسور کب معتقد است که اشخاصی که میگویند اهالی اتازونی دو قسمت اند و امریکائیان و امریکائیان آلمانی بخطا رفته اند. جماعتی گفته اند امریکائی اساسا آلمانی است. آلمان گهواره اجداد واسلاف امریکائیان است. زبان مادری امریکائیها از روی آلمانی اتخاذ شده است.

صرف نظر از اینکه تجربیات جدیده و رقابت مادی و معنوی امریکا ممکن است صورت مطبوعی به اوضاع سیاسی و اجتماعی آن سر زمین داده باشد — امریکائی ها روحا و جسما آلمانی هستند.]

بهمین ملاحظه است که آلمان با نهایت بی صبری منتظر است به بیند که امریکائی های آلمانی برای نجات آلمان چه اقدامائی خواهند نمود.

فرانسه آلمان را میخواهد طعمه قحط و غلا نماید. دشمنان آنان مارك را بطوری تنزل داده اند که هر مساعدت مالی و هر قدر سریع و کافی باشد چندان موثر واقع نخواهد شد.

احتیاجات آلمان عاقبت او را به فلاکت ترمیم ناپذیری خواهد کشانید: بیطرف حذف و نظارت در جریانات هیچ وقت غریق را رهائی نمیدهد.

اگر دشمن مماشات نماید آلمان حاضر است با اعاده اوضاع سابق برای اصلاح نواحی ویران شده فرانسه همه گونه فداکاری نماید.

فرانسه تصمیم گرفته است آلمان را ویران نماید. آلمان نه تنها به معاضدت مالی بلکه به تقویت اخلاقی اتازونی نیز شدیدا محتاج است:

امریکا امروزه دولت مند ترین و نیومند ترین مملکت دنیا است. دولت اتازونی بر سایر دول مظنه دنیا سلطنت دارد.

یکی از فلاسفه آلمان در طی مراسله خود خطاب به روزنامه کبری مدیاری شده میگوید:

(اشغال ناحیه روهر و رویه کنونی فرانسه برای فرانسه نتایج معکوسی می دهد. فرانسه زنان بیقاعده خود ناگ خواهد شد که دو نکته شرط واجب الاتباع ذیل را مراعات نماید.

۱ — طرف فرانسه آلمان تنها نیست طرف انحادیه آلمان — انگلیس — یهود — و امریکا است.

۲ — دیگر آنکه غنوای فرانسه عنقریب از آنست که انقلاب در مقام زور گوئی برآید و از عظمت قواهر گز نباید سوء استفاده نمود.)

از جمله ملی فریزی دایجب منطبعه یلر کروی

اطلاعات مشرق

ترقی حالت اقتصادی فرانسه

عایدات فرانسه و حالت اقتصادی آن در سال گذشته ۱۹۲۲ از قرار ذیل است:

عایدات مالیات غیر مستقیم ۱۸۵۴ ملیون فرانك بیش از عایدی سال قبل است غیر از این در دو ماه اول امسال عایدات مزبور ۳۰۳ ملیون فرانك بیش از آنچه که است در بودجه پیش بینی شده بود.

در سنه ۱۹۲۲ پارسال صادرات ۸۹۹ ملیون بیش از سال قبلش بوده است و اگر وزن اجناس صادره را نگاه کنیم ۲۰۰۰۰۰۰ خروار بیش از سال ۱۹۱۳ یعنی آخرین سال قبل از جنك بوده است — عایدات راه آهن های دولتی ۴۵۰ ملیون بیش از سال قبل بوده است

مطبعه بی سفیر شعبه (۲)